

עָרַב מְאֻכָּזֵב בְּמוֹזְיאוֹן תַּל־אָבִיב

לחמר המגנן והפסכים המבצעים קרובותים. היה ניצוץ של ויכוחאוימת של בעין טו" קטה באימפרומפטי של עמי מעיני, ויכול היה להיות להם הד אלו גוסף לטוש וברק על הבצוע (שרה פוקסמן-הימן). מקהלת הנערות, "גנה שיר" מפסח-תקנה, בהדרכת נתן מרגלית, שרה בפתיחת הערב באולם, א"קפלה ובנקיון, ששה קטעים (מתוך שנים עשר) של אנדרה היודי לפסוקים מ"שירת היס"; אפשר היה להאזין בסבלנות טובה לצילוי החבור הצנוע, שאתה מרגיש, כי חתבו לא בקש, לקפץ מעל לראש עצמו". זו היתה הוצירה החידה של הערב, שאולי יהיו לה הוזמניות לבצועים נוספים במסגרת ספציפית, "הצירה סביבתית" של יוסי מר-היים. כפי שבצעה באפולוניה של הנצירה קדם לקונצרט, לא עוררה ענין, לא לאזן ולא לעיין, לא שמעתי (ולא ראיתי) ציור רוח אחרות של הערב.

מרים בר

פאורי מלים: נבצר ממני — לא זכלתי;
 התקבטות — מאבק נפשי; חסר אונים —
 חסר כח; נצטטר — נאסף; נדהם — מש-

רשות השדור וגופים אחרים ארננו כמדי ואון תל-אכיב ארבעה ערבי מיסיקה של מקחינים ישראלים ורננ שנת השלשים למדינה, ולאחר האנה קבמה מן הוצירה בערב הרביעי לא הצטרפתי, שנבצרי ממני לבוא לערבים קודמים. מקל כב אתה שתי לסנות התלבטויותיהם — דעתים קרובות התלבטויות חסרות אונים — שדי יוצרים המתאמצים להפיק טווי של עצמם מן המסה הצילית הפפירה, שנצטבריה במרוצת ה" דורות. אכן, זה מאמץ קשה, ביחוד אם מצד רף-הצדילים מבקש, שה"חדיש" יהיה לו גם ערך, שיהיה לכל הפחות מענין, ולכל המעט שלא יהיה משעמם. מנרצת אחרונה זו, של עצמם, דבקה בחבורה של ליאון שידלובסקי לתזמרת וקלי"קשת, "דמיות" שבצעה על ידי תזמרת באר-שבע (הממ"ד זין חש, מי הקבוצה מתאמצת לתח בצוע התואם את פנינת הוצר). הרביעיה לקלו קשת של יוסף טל (בצוע בכורה) היתה כגדר שלבון לרגישותו של המאזן בעד הרצון הטוב, נאמה נדקם, שהרביעיה ה" ישראלית החדשה היתה נכונות לנגן את הוצירה תואת, האמנם מוצאת היא מן באוני הקבוצה? שתרי קלי מינימום של נטיות לב חוקם.

Erstmals in Europa gespielt

Israel-Quartett in Rolandseck mit Novität eines Landsmannes

Bonner Rundschau 28.11.78

VON H. TERSCHÜREN

ROLANDECK. Zum sechsten Male bereits gab der Künstlerbehof Rolandseck am Sonntagabend den Rahmen ab für ein Konzert israelischer Musiker, zu dem Israels Botschafter Moroz eingeladen hatte. Der Verband denn auch vor seinen Gästen die launig formulierte Erfolgsmeldung mit dem Dank an Johannes Wasmuth, den Spiritus rector, wie Moroz sagte.

Dann gab er das Startzeichen für das Israel-Quartett: Vier Streicher aus den Orchestern des Landes, die sich zu dieser Quartett-Vereinigung zusammengeschlossen haben. Der Jüngste, der Primarius, ist Konzertmeister des Holon-Kammerorchesters, die drei anderen, deutlich reiferen Alters, kommen aus dem Israel Philharmonic Orchestra.

Das zählte über die Präsentation, durchweg respektable Spielkünste hinaus zum Interessanten an diesem Abend: Die Israeli brachten auch ein Beispiel für das zeitgenössische Musikschaffen bei ihnen zu Hause mit, und das, ein Streichquartett von Josef Tal, sogar zur europäischen Erstaufführung.

Tal, geboren 1910 und seit 1934 im heutigen Israel, ist nach traditionellem Beginnen irgendwann ins Lager der 12-Töner und der Elektroniker übergewechselt. Seinem einsitzigen, deutlich gegliederten Quartett von 1976 mögen denn auch Webern-Klänge nachzuzagen sein. Wie überhaupt das moderne Komponisten-Instrumentarium von zarten Schwebungen und Reibungen bis zum clusterähnlichen Gebilde eingebracht ist. Zur persönlichen Handschrift dabei gehört, daß ein im Grunde expressiver, in

kraftvolle Unisono-Passagen mündender Duktus mühelos integriert, was an Modernismen eingeflossen ist.

Die vier Spieler des Israel-Quartetts setzten sich natürlich für das Werk ihres Landsmannes engagiert und mit schönem Erfolg ein. Aber auch sonst zeigten sie sich vertraut und zuständig an den Beispielen aus der Quartett-Literatur, die sie an diesem Abend im Programm hatten.

Beethovens erstes Streichquartett überhaupt, in der Werkzählung freilich das dritte aus Opus 18: Sie spielten das D-Dur-Quartett lobenswürdig, feingliedrig und ganz Haydn verpflichtet. Und an Verdis einzigem Beitrag zur Instrumentalmusik, seinem das Opernmeißel (es geht gleich mit Aida-Reminiszenzen los) nach innen kehrendem e-Moll-Quartett, setzten sie italienisch geätzte Harmonien frei. Viel Beifall.

Generale Anzeigen 28.11.78
In Bonner Konzertsälen

NEUES QUARTETT AUS ISRAEL

Mit der europäischen Erstaufführung des 3. Streichquartetts von Josef Tal eröffnete das Israel-Quartett sein Konzertdebüt im Bonner Raum, zu dem der Botschafter des Staates Israel in den Bahnhof Rolandseck eingeladen hatte. Das knappe, einsitzige Stück, das in seiner formalen Verdichtung und spröden, überwiegend in zarten Pianissimo-Bereichen verharrenden Klanglichkeit sicherlich nicht spontan eingängig genannt werden kann, stellt nichtsdestoweniger wohl ein reifes Meisterwerk aus der Werkstatt des bedeutendsten israelischen Komponisten der älteren Generation vor, in dem das Wahern und die Urlaute der Natur bei der progressiven Erweiterung des „klassischen“ Klangrahmens des Streichquartetts irgendwie mitgewirkt zu haben scheinen. Die Darstellung durch das Israel-Quartett war wohl authentisch zu nennen. An Beethovens D-Dur-Quartett (op. 18,3) und Verdis e-Moll-Quartett erwies das Ensemble dann auch im klassischen Bereich seinen bedeutenden Rang, der es nach dem Tel-Aviv-Quartett als ein weiteres israelisches Streichquartett auswies, das auf internationalen Podien bestehen wird.

MIT VIER SPIELERN

Week of sacred music

MUSIC/Yohanan Boehm

THE CHRISTMAS marathon traditionally presented by visiting choirs and ensembles will be enlarged this year.

A symphony concert on December 25 at the Jerusalem Theatre with Gary Bertini conducting the Jerusalem Symphony Orchestra will offer the "Shabbat Cantata" by Mordehai Seter and a "Cantata for Hanukka" by Jerusalem composer Josef Tal — a world premiere. Mozart's "Vesperae Solennes de Confessore" will close the programme. The same evening, visiting and local choirs will perform from 8 until 11 p.m. at Binyanei Ha'ooma.

Elisabeth Roloff will give an organ recital at the YMCA Auditorium the

Welcome idea

THE ISRAEL STRING QUARTET. Yigal Tune, Rafael Marcus, violins; Zeev Steinberg, viola; Yaacov Menze, cello (Targ Music Centre, Ein Karem, December 18). Josef Tal: String Quartet No.3; Haydn: Quartet, opus 76, No.2; Beethoven: Quartet opus 18, No.3; Tal: Quartet No.3 (second reading).

THE ISRAEL QUARTET apparently has made a good choice in its new leader. Yigal Tune is a commendable violinist for quartet playing.

The occasional off intonation may be put down to accident, and the quartet's rather loud and aggressive-sounding performance could be the result of the Targ Music Centre's acoustic conditions.

Performing a new work twice in the same programme is a sound and welcome idea. In the case of Tal's Third String Quartet (1976), it may have helped some of the remaining listeners to get a clearer impression of the work. Even a second reading did not leave me with an impression of any musical values in the accepted, or maybe I should say, reactionary sense.

For more conservative ears, the ensemble performed a beautiful and for its kind an original and "modern," quartet by Haydn and then Beethoven's early opus 18. The four artists gave a very creditable reading of these works.

following night (December 26), with works by Buxtehude, Bach, Salomon, Mendelssohn and Schoenberg. That night a concert of cantoral songs will also be presented at Heichal Shlomo. And Marc Elder will conduct the JSO at Binyanei Ha'ooma in a performance of "Judas Maccabaeus" by Handel.

The next night (December 27) at the Church of the Redeemer in the Old City, the Friedrich Spee Choir from Germany, directed by Karl Berg, will sing music by Gabrieli, Schuetz, Bruckner, J.C. Bach and Brahms. On December 30, John Nelson will conduct Haydn's oratorio "The Creation" at the Jerusalem Theatre with Gila Yaron, the Spee Choir and artists from abroad.

The Khan Theatre on December 31 will contribute one of its "Contrasts" programmes on music "from Jewish origins" with works by Mendelssohn, Milhaud, Orgad, Hajdu and others from Habad folklore.

The closing programme of the marathon will be J.S. Bach's Mass in B Minor, conducted by Gary Bertini with international soloists, the Spee Choir and the JSO at Binyanei Ha'ooma on January 1.

Tal

LAST MONDAY, the Tel Aviv Academy of Music devoted a whole day to composer Josef Tal, who will be 80 this September. Discussions and symposia were held in the afternoon, and two evening concerts presented 10 of his works.

The first concert featured all three of Tal's string quartets, which were composed in 1959, 1964 and 1976. The programme was thus a retrospective, enabling us to follow the development of Tal's compositional attitude to this important form. Quartet No. 1 lingers on the outskirts of romanticism and is of rather limited scope. Still, those characteristic qualities which infuse all three quartets, are already evident in this quartet. Among them are a very strong rhythmic involvement, quickly changing textures, alternating densities, and contrasting moods.

In the second quartet all these qualities stand out even more strongly. Quartet No. 2 also has a narrative character. Striking is the way the flow of music is broken up into different statements, some similar in character, and some different or even opposed in nature and mood.

In Quartet No. 3 the changes, in all parameters of musical activity, are so frequent that the total of the changes creates a new unity that propels the work forward. Quartets Nos. 2 and 3 differ strongly in one aspect: No. 2 is highly emotional, No. 3 bespeaks a more introverted approach.

All three quartets were given exemplary performances - No.1, by the Tel Aviv Quartet, No.2 by the Gertler Quartet and No.3 by the Israel String Quartet. All 12 musicians were deeply absorbed by Tal's music.

Five Densities for piano (1975), played exquisitely by Aman Wiesel, seems constructed on very similar lines as the quartets, with strong contrasts of tempi and dynamics. The music is actually a kind of speech, relaying different ideas and changing moods. The work evokes an expressionistic style. Similar in style, *Essay* (1986,) also for piano solo, was played with verve and technical brilliance by Alan Sternfeld. The piece releases abundant rhythmic energy, and bursts with rebellious defiance.

wide leaps, and forceful accents. Her diction was flawless.

Treatise for cello solo (with Uzi Wiesel as the authoritative interpreter), has become one of our most exciting cello compositions. Here again we had a narrative containing passages of contemplation, fleeting thoughts, arguments, counter-arguments, and discussions with oneself. This solo piece could actually be regarded as a prototype of Tal's whole spiritual world and his compositional techniques.

The evening provided an illuminating portrait of Tal as composer.

Benjamin Bar-Am

MUSIC REVIEWS

Benjamin Bar-Am

THE SECOND concert opened with a totally different genre: Chamber Music for soprano recorder (Eyal Lerner), marimba (Ziv Eitan) and harpsichord (Naomi Kaplan). This piece seemed the weakest item on the two bills. Tal tried to apply, even here, the principle of contrast, in this case contrasts of timbre. These were present but the composition does not contain enough musical substance to sustain its length.

With the *Scene* for soprano solo (1978) based on a text from Franz Kafka's *Tagebücher* (diaries: June 1914), Tal finally reveals himself as the arch-expressionist. As sung and acted by soprano Katherine Gayer, the work develops into an exciting sequence of vocal statements. Gayer has a huge, highly dramatic voice which fully complied with all of Tal's demands: *sprechstimme* (spoken song); modulation of timbre, very

THE MAIN attraction of the Haifa Symphony Orchestra's eighth subscription series concert on Monday was the Brahms double concerto in A minor performed by two orchestral principals - Menahem Breuer, first violinist of the IPO and Gideon Pick, principal cellist of the Haifa orchestra.

They successfully complemented one another with good teamwork. Pick had a warm tone, while Breuer had a fine singing tone and expressive phrasing. Breuer's ease and poise matched the poetic mood of the music.

Bartok's colourful Hungarian Pictures, arranged and orchestrated from earlier piano works, gave an entertaining start to the evening and variety to the programme. The first of Haydn's "Salomon" symphonies, Symphony No. 93 in D, had the necessary ingredients - formal elegance and rhythmic vivacity, strength combined with lyricism, and seriousness relieved by humour. *Esther Reuter*

אגש בקונצרט

אודה ביוור-שמיט

הפתעה מרתקת

מחווה למלחין יוסף טל. הנגנים הקאמריים של מכון זן ליר עם הזמר מתיאו דה מונטי, מוצ"ש, ירושלים.

כמו הרבה קונצרטים אחרים המכבדים את היוצר הישראלי, גם הפעם הגיעו רק קומץ אני-שים המוקירים את יוסף טל, מבחירי מלחינינו. הקונצרט נפתח ברביעיית המיתרים מס. 3, שנכתבה ב-1976. הרביעייה בנויה מפרק אחד, ההולך ונבנה מתוך גרעין מוסיקלי אחד. טכניקת הכתיבה מביאה מעט חידושים בהפקת הצליל של כלי המיתר, ומה שכולט במיוחד הוא הגיבוש של הרביעייה. היא מעוררת סקרנות ותשומת לב מראשיתה ועד סופה. הביצוע של הנגנים הקאמריים (סכלדי, וייסר והווג אסיאס) היה מקצועי מאד ומלא כבוד למוסיקה.

בחלק השני – הפתעה מדהימה: זמר הכאס-בריטון מתיאו דה מונטי ביצע את מחזור השירים של טל למילים של היינה, באמירה מוסיקלית מרתקת מאד. השירים שופעים ביטויים ליריים, והטקסטים מתפרשים ע"י המוסיקה כצורה המזכירה את אמנות הלידר הפוסט רומנטי.

מתיאו דה מונטי המשיך להדהים כאשר ביצע את השיר "קו מר" למילים של ישראל אלי-רוז בעברית צחה ובדיקציה מצויינת.

אלירז ויוסף טל משתפים פעולה כבר שנים רבות (בעיקר באופרות), וההכנה ביניהם התבטאה כמובן גם בשיר הקשה והמר הזה. דומה שהמוטו של השיר מתבטא בשורה "אין דבר מעבר למקומי... הארץ השתנתה ואנחנו בתוכה". רגישותו של דה מונטי ופייקולו מעוררים סקרנות לקראת הופעתו בשירי "מסע החורף" מאת שוברט, במוזיאון ת"א ביום שלישי.

העובדה שסטודנטים למוסיקה אינם מגלים כל סקרנות לקונצרט מעין זה צריכה להדליק הרבה נורות אדומות בקרב העומדים בראש האקדמיות למוסיקה והאחראים לחינוך המוסיקלי.